

Antònia Carré-Pons

RELOTGES EN TEMPS DE PLUJA

Meteora

Antònia Carré-Pons

Rellotges en
temps de pluja

LLEGIR EN CATALÀ
ASSOCIACIÓ D'EDITORIALS INDEPENDENTS

Editorial
Meteorα

Relotges en temps de pluja
© Antònia Carré-Pons, 2014

Reservats tots els drets d'edició per
© Editorial Meteora SL
Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a
08013 Barcelona
Tel. 93 265 56 54
www.editorialmeteora.cat
contacte@editorialmeteora.com

Primera edició: setembre de 2014

ISBN: 978-84-92874-97-2
Dip. Leg.: B.16871-2014

Disseny de la coberta: Eduard Serra

Fotografia de la coberta: © Image Source/Corbis
Fotografia de la solapa: © Mariona Rierola

Impress a Liberdúplex, Sant Llorenç d'Hortons

SENSE L'AUTORITZACIÓ ESCRITA DE L'EDITOR, QUEDA RIGOROSAMENT PROHIBIDA, SOTA LES SANCIONS ESTABLERTES PER LA LLEI, LA REPRODUCCIÓ TOTAL O PARCIAL D'AQUESTA OBRA A TRAVÉS DE QUALSEVOL PROCEDIMENT MECÀNIC O ELECTRÒNIC, INCLOENT-HI LA REPROGRAFIA, LA DIFUSIÓ PER XARXES TELEMÀTIQUES I LA DISTRIBUCIÓ D'EXEMPLARS D'AQUESTA EDICIÓ MITJANÇANT LLOGUER O PRÉSTEC PÚBLICS.

RELOTGES EN TEMPS DE PLUJA

Ne me quitte pas

A la tercera queixalada, li va venir al cap una idea. Va mirar el rellotge. Era d'hora. No més d'hora que qualsevol altre dia, sinó l'hora habitual de l'esmorzar. Va tornar a sucar la torrada amb mantega al got del cafè amb llet. I si en lloc de fer el que havia de fer se n'anava a voltar per la ciutat? Podia travessar l'Arc de Triomf i arribar-se fins al Parc de la Ciutadella, de bon matí segur que encara no hi hauria cap vell assegut pels bancs ni criatures corrent ni turistes fent-se fotografies al costat del mamut de pedra. Hi trobaria serenor i silenci, interromputs per la piuladissa d'una merla o d'un verdum, com si estigués al mig del camp, seria un bon lloc per deixar-hi la motxilla. Però no podia pas emportar-se la motxilla, encara no la tenia a punt. Idea descartada, doncs. I si agafava el metro i s'arribava al carrer Tallers? Feia tres setmanes que no hi havia anat i segur que a la botiga de sempre trobaria unes quantes pel·lícules de les bones reventades de preu. S'hi podria entretenir una hora ben llarga, remenant pels prestatges i les capses que emmagatzemaven tresors, i després podria enfilat pel passeig de Gràcia fins a l'establiment de l'antiquari que acumulava unes altres joies. Entraria a la botiga, saludaria només amb un moviment de cap, com feia sempre, i passejaria per entremig de les caixes de caoba dels Morez, col·locats seguint la línia d'un ordenat laberint. Es deixaria imbuir pel so dels rellotges muts, tancaria els ulls i passaria la mà per sobre de la fusta. Notaria el contacte d'una pell perfecta i es quedaria una estona allí, en silenci, amb el cor que li bategaria com si estigués resseguint les corbes d'una dona.

Quan tornés cap a casa podria entrar al bar de la cantonada a fer un esmorzar d'aquells que es regalava de tant en tant, va pensar mentre mastegava, aquell bar de la seva infantesa on tantes vegades havia anat amb el seu pare. El bar era un testimoni mut de les transformacions que havia sofert la ciutat amb el pas dels anys. Regit per la mateixa família, havia atorgat identitat al barri al llarg de sis dècades. Malgrat els canvis, havia conservat sempre l'olor del primer dia, barreja de net i de fregit, i l'aire amable que li havia sabut donar el matrimoni propietari, que s'adreçava a tots els clients pel nom de pila. Així s'aprèn l'ofici fill, ho has fet molt bé, li deia el seu pare cada vegada que tornaven de regular el pèndol d'un Morez mentre li colpejava amb satisfacció l'espàtlla i ell es bevia orgullós el cacaolat. La dona que li havia servit, amb un davantal blanc impol·lut, se'l mirava somrient, passava un drap per la barra i després reclamava l'atenció del seu home que feia conversa amb els clients d'una taula. Emili, s'han de posar cerveses a la nevera que no n'hi ha, li deia, per explicar tot seguit, mirant-se alternativament el nen i el seu pare, que per a la bona marxa d'un negoci era fonamental tenir-ho tot sempre net i a punt. Quan li va arribar l'hora de la jubilació, el matrimoni va traspasar el negoci del bar al fill, que des de l'adolescència que treballava al costat dels pares i coneixia la feina com ningú. El fill i la dona van fer unes quantes reformes al local, per adequar-lo als temps moderns sense fer-li perdre la pàtina, van justificar-se, i els pares jubilats encara van estar-se al darrere de la barra uns quants anys més, per entretenir les hores que de cop se'ls havien tornat buides. Però quan li va tocar el torn de jubilar-se a la segona generació, els dos néts ja feia temps que s'havien desentès del negoci i per això no van dubtar a traspasar el bar a un matrimoni de xinesos. Els nous propietaris es van voler adaptar al barri sense estridències, van continuar amb els mateixos menús, les mateixes tapes, els mateixos plats combinats i la mateixa clientela. Des de feia alguns anys, el bar era assaltat per americans blancs tocats amb gorres i per

grasses famílies russes, que s'asseien a les taules de la terrassa quan feia bo i assenyalaven una descolorida cartolina plastificada. Un plat amb una truita i pa amb tomàquet, un plat amb un ou ferrat. Intercanviant somriures, el jove xinès prenia nota del número del plat i se n'anava de pressa a la cuina, on l'esperava la seva jove esposa.

És clar que també podria optar per l'opció de fer una llarga passejada pel barri i mirar-se els aparadors de les botigues de venda de roba a l'engròs regentades també per xinesos i els d'aquelles altres on venien els productes més dispars a tan bon preu. Si no en tenia prou, amb l'exotisme que ja s'havia convertit en costum, podria intensificar la sensació d'estrangeria si agafava el metro i no baixava fins a la parada de Fondo. Els ideogrames de les botigues, dels restaurants, de les perruqueries, les sabateries i les autoescoles li farien creure que es trobava de debò a Chinatown. Aquell era un indret més apropiat per deixar-hi la motxilla, quan la tingués a punt, sí, un indret ple de gent que passava atrafegada sense anar en realitat enlloc, de vegades pensava que la vida dels homes i les dones els conduïa a un destí grotesc i absurd. Només el nom de la placa del carrer, Mossèn Jacint Verdaguer, el retornaria a la realitat catalana. Com també el retornarien al món de sempre els edificis de l'Eixample, que li eren tan familiars, i la simetria dels carrers quadriculats, que li ordenarien els passos i la vida quotidiana, on res no havia canviat des de feia molts anys. Va assaborir l'últim glop de cafè amb llet. Va netejar el got, se'n va anar al lavabo a rentar-se les dents, va orinar, es va esbaldir les mans i va sortir al carrer. Com cada dia, va anar a l'edifici del costat i va tirar amunt la persiana de la rellotgeria.

•

El crit va ressonar terrible i alliberador, com si s'haguessin obert les portes de l'infern. Un crit d'aquells que només era apte per foragitar fantasmes interns, un crit breu, potent, que no semblava que pogués haver sortit d'una carcassa vella, que ahir havia complert setanta-nou anys. Però aquell matí, mentre s'acabava de retocar el vestit al davant del mirall de l'armari, li havia sortit sol sense cap esforç, perquè el que necessitava la Julia en aquell moment era alliberar-se de tot el que havia arrossegat durant tants anys. Hi ha vida abans de la mort, la frase que havia llegit abans de tancar el llibre per posar-se a preparar el dinar de celebració del seu aniversari, li ballava pel cap des de feia unes quantes hores i li mostrava el camí a seguir, amb pas ferm.

La Julia havia preparat el dinar per a tota la família, la paella de peix que era la seva especialitat, i havia parat la taula llarga al menjador perquè hi poguessin cabre tots vuit. El Ramon, el fill gran, va quedar col·locat al cap de taula, al lloc que abans havia ocupat el Fèlix, amb aquell posat autoritari que a ella l'havia dominat tota la vida, instal·lant-li una portan espessa al moll dels ossos que l'havia fet bellugar sempre amb moviments encarcarats. Al costat del fill, la seva dona, i a l'altre costat, la filla de tots dos, la néta de vint-i-set anys que ja havia portat vuit nois diferents als dinars familiars amb el convenciment cada vegada que havia trobat la parella de la seva vida. La Julia els havia tractat tots amb la mateixa educació i simpatia perquè es veien bons nois i ella el que volia era veure feliç la seva néta. Al costat de la néta i el seu nòvio es va asseure el nét, el fill de la Rosa i el seu home, que seien al da-

vant. La Julia es va situar, com sempre, a l'altre cap de taula, el que quedava més a prop de la cuina. El nét era la nineta dels seus ulls, potser perquè era un noi, potser perquè mai no havia portat cap parella als àpats i mantenia la seva vida privada en la discreció més absoluta. Parlava de la feina, dels companys, de què llegia, de si anava al teatre o a un concert, però no deixava passar ni una alenada d'aire pel mig de les seves relacions sentimentals. Encara que la Rosa de vegades se'n queixava, del mutisme del seu fill, a la Julia li agradava aquell respecte escrupolós per la pròpia intimitat, perquè era el que ella havia practicat tota la vida.

Hi ha vida abans de la mort. En lloc de pensar en l'eternitat, que cada vegada veia més a prop, la Julia rumiava que el que hauria hagut de fer era viure amb intensitat l'única existència de la qual tenia certesa, que era la vida quotidiana, però la presència del Fèlix no l'hi havia deixat fer. Mentre la música omplia la cuina, la Julia sacsejava l'arròs perquè no s'enganxés al cul de la paella i de sobte la imatge del nét va desplaçar la del Fèlix i se li va acudir que potser li agradaven els homes, havia vist un cas similar en una pel·lícula de la tele, un noi molt atractiu i intel·ligent que no presumia mai de companyies femenines i al final va resultar que estava embolicat amb un jove que havia conegut al gimnàs. El seu nét també hi anava, al gimnàs, i duia un tatuatge a l'espatlla i un altre al turmell. I què si li agradaven els homes?, la vida bé l'havia de viure cadascú a la seva manera, es va dir la Julia mentre servia l'arròs al plat del Ramon. El dinar va lliscar amb la cordialitat i la buidor de sempre. Quan va ser l'hora, la Rosa va portar el pastís a taula, decorat només amb una espelma verda. Era l'acord a què havien arribat el dia que la Julia va fer setanta anys, quan els va prohibir amb rotunditat que a partir d'aleshores posesin espelmes delatores en el pastís anual i que diguessin en veu alta mai més la xifra que no volia sentir. El seu home, el Fèlix, va somriure amb complicitat des del seu racó i amb un moviment de cap va permetre que es complís la voluntat de la

Julia. N'hi havia hagut prou amb un gest, amb una mirada del Fèlix perquè la Julia sabés sempre què havia de fer per no contrariar-lo. Però després de quatre anys de ser mort, a ella li feia l'efecte que encara continuava assegut allí, per sobre del Ramon. Ningú no va esmentar el Fèlix, com si ningú no l'hagués trobat a faltar o com si no hagués existit mai. O potser era que havia deixat massa petjada en les seves vides i per això ningú no se'n volia recordar en veu alta. Ni tan sols quan a mitja tarda els néts eren a la terrassa, el Ramon, la jove i el gendre feien el segon cafè al sofà i la Rosa l'ajudava a recollir els plats de la taula, ni la mare ni la filla no van posar paraules a l'absència.

La Julia no va voler que l'ajudessin a endreçar la cuina. No era una invàlida, els va dir, tenia tot el vespre i l'endemà per fer-ho amb calma. Quan es va quedar sola, però, es va estirar al llit per pensar. Pensava en el Fèlix i en aquells dinars familiars que eren l'únic que omplia una existència buida. Es va quedar adormida i no es va despertar fins a les sis del matí. Aleshores es va llevar i es va disposar a acabar d'ordenar el menjador i a netejar la cuina. S'hi va estar més de tres hores. Quan va haver acabat, es va dutxar i es va vestir. I va ser quan es mirava al mirall de l'armari que li va sortir aquell crit des del fons de l'ànima. I després van trucar al timbre i es va sentir la veu de la veïna, una viuda amable que tenia dos anys menys que la Julia, que li preguntava si li passava res. Amb el cap enterbolit, la Julia va respondre que no, que havia estat a punt de caure, però que s'havia aguantat a l'últim moment.

•

A quarts de nou del matí, al davant de la Rita hi havia assegut un noi de pell blanca que no arribava als trenta, vestit de negre. La samarreta de màniga curta li deixava veure els braços tatuats de dalt a baix, amb unes figures geomètriques de colors. Duia el cap rapat al zero, excepte tres dits de cabell al mig, que li dibuixaven una línia recta com de gespa, des del front fins al clatell. Duia un pírcing a la cella esquerra i una arracada d'anella a cada orella. El que més va impactar la Rita va ser la criatura que s'asseia al seu costat, un nen de set o vuit anys primet i amb ulleres, amb aspecte de ser el primer de la classe, que s'adreçava al jove i li deia papa. Li explicava quins eren els jocs de la consola que li agradaven més, de matar monstres, i el pare se'l mirava amb ulls entondrits. Quan els va tocar baixar del metro, el pare va passar un braç protector per l'espatlla del fill i li va dir que vigilés amb la separació que hi havia entre el vagó i l'andana. La Rita va somriure amb tristesa en pensar que els prejudicis ens feien jutjar les persones de manera ben equivocada. Com ho havia fet la pacient que la va posar en evidència la setmana passada, a l'hospital. No podia deixar de pensar-hi sense que li fes mal la consciència.

La Rita era oncòloga i treballava a l'Hospital Clínic des de feia més de vint anys. Havia vist de tot: persones que lluitaven amb coratge contra la malaltia, d'altres que s'ensorraven només de sentir el diagnòstic, d'altres que l'única manera que trobaven de sobreposar-se a l'impacte brutal que els havia esberlat la vida era fer veure que no passava res. Individus que resistien i vencien la malaltia, individus que es deixaven morir per falta de força o per mandra de continuar endavant,

persones que no podien suportar que l'atzar els hagués triat per ser supervivents, cossos abandonats per l'atzar que anaven perdent la categoria humana en un procés depredatori que els acabava convertint en un fantasma del que havien sigut. Cadàvers. Desenes de cadàvers. La Rita mai no havia trobat cap raó que justificués per què un pacient tenia un diagnòstic benèvol i un altre el tenia terrible, per què un se'n sortia amb dignitat mentre que un altre no sobrevivia al tractament brutal que li oferia la medicina. Al capdavall, poca cosa hi podia fer ella, més enllà d'aplicar uns protocols que en el fons considerava excessivament rígids. Després de més de vint anys de donar-hi voltes, la Rita havia arribat a la conclusió que l'únic que regia la vida dels seus pacients era l'atzar. L'atzar era un motor vital profundament desigualitari que podia arrossegar a la mort una persona concreta mentre que en salvava una altra, permetent-li que amb el pas del temps el càncer esdevingués un parèntesi que s'havia obert de manera brusca a la seva vida, però que s'havia acabat tancant amb naturalitat, enriquint-la per dintre. L'atzar era tan injust que podia condemnar a mort persones i generacions senceres. Per què hi havia generacions que havien hagut de suportar les situacions col·lectives més terribles, com les guerres o els camps de concentració, i en canvi n'hi havia d'altres que els havia tocat la societat del benestar i l'opulència? La Rita havia sabut de l'existència de massa cadàvers per no valorar cada dia, quan es llevava, la sort de tenir una salut de ferro i de no haver de patir la repressió d'una dictadura feixista o comunista, l'adjectiu havia acabat essent indiferent per a ella i per a tots els idealistes d'esquerres de la seva generació amb quatre dits de front. La Rita considerava la força de l'atzar un dels principis rectors de la vida. Res no hauria estat el mateix si ella hagués tingut una altra vocació que no hagués sigut la medicina o si no hagués trobat el Tadeusz, tants anys enrere, i res tampoc no hauria estat el mateix si hagués nascut a l'Àfrica subsahariana, posem per cas, o si la natura l'hagués fet néixer amb una malaltia degenerativa o pe-

tita com un nan. La natura era tan injusta com l'atzar i la Rita estava convençuda que qualsevol circumstància desfavorable hauria condicionat en negatiu la seva professió i la seva existència, que en aquelles alçades de la seva vida, a punt de fer els cinquanta-cinc anys, podia considerar ben plàcides.

A l'hospital, la Rita ja s'havia acostumat a conviure amb l'èxit i el fracàs, que anaven saltant de llit a llit i topant pels despatxos de les consultes. Li havia costat anys acceptar que no hi podia fer res, ni a favor de l'un ni en contra de l'altre, que només li estava permès acompanyar els pacients pel camí que l'atzar els havia assignat i donar-los seguretat tant si havien d'emprendre una via com l'altra. Però la tranquil·litat que havia adquirit amb el pas dels anys, que al final li havia permès no sentir-se culpable cada vegada que se li moria un malalt, havia saltat pels aires la setmana passada amb la interpel·lació directa d'aquella pacient que no s'amagava el cap pelat per la quimioteràpia. Quan baixava del metro a la parada de l'Hospital Clínic, la Rita va pensar que al vespre parlaria amb el Tadeusz per l'skype i l'hi explicaria tot. Havien passat dies i encara no n'hi havia dit res. Aquesta era la seva naturalesa, la Rita es coneixia prou bé, quan un fet la trasbalsava era incapaç de parlar-ne fins que no l'havia emmotllat als plecs del cervell i del cos. Segur que els comentaris del Tadeusz li asserenarien l'ànima, només de sentir-li la veu i veure'l a través de la pantalla ja es trobaria transportada a un altre món. Per què havia de ser tan lluny, Cracòvia?

•

Cada matí, quan posava la clau al pany de seguretat per tirar amunt la persiana, com un llamp li travessava el cervell aquella trucada al mòbil que un dia li va partir la vida pel mig. La intensitat i la durada del llamp s'havien anat esmorteint amb el pas del temps, però des de feia quatre anys que l'espurna continuava encenent-se cada matí.

En disposar-se a aixecar la persiana, aquell dia es va adonar de la motxilla que hi havia abandonada en un racó del portal. Era una motxilla negra tan plena que semblava a punt de rebentar. Va observar que li sortien uns fils elèctrics per la cremallera que havia quedat una mica oberta i va ser aleshores quan es va espantar. L'onze de setembre nord-americà, l'onze de març madrileny i el set de juliol de Londres havien canviat l'ordre mundial, havien fet aparèixer el terror als atemptats islamistes indiscriminats i havien convertit els objectes quotidians en sospitosos de poder provocar una massacre en qualsevol indret i moment. Per això, aquell dia la Poma no va dubtar, va agafar el mòbil, va marcar el número de la policia i va descriure l'objecte amb palpitations accelerades i un tremolor a la veu que li va fer sortir les paraules ben fosques. Vuit mossos van arribar de seguida. Van acordonar la zona, van mirar-se amb prudència la motxilla, van acostar-li un detector de bombes que duïen acoblat a l'extrem d'un pal. Passats uns segons que es van fer inacabables van diagnosticar que el material que contenia no era perillós, de manera que la van obrir sense cap mena de por ni de precaució. Del ventre de la motxilla van sortir manyocs de cables negres i vermells, alicates, tornavi-

sos, claus, un martell i una aixeta nova a dins d'una capsa de cartró. Llavors va aparèixer el lampista que tenia l'establiment al costat de l'agència de viatges i va reconèixer la motxilla. La Poma s'ho havia anat mirant tot des de la distància, immòbil, incapaç de pensar en res.

Alleugerida de l'angoixa que l'havia tenallat durant aquells llargs minuts, la Poma va aixecar la persiana de l'agència de viatges i va obrir la porta de vidre. Va ser llavors que va sonar la sintonia del mòbil, aquell repic de campanes que quan va tenir esma va fer desaparèixer de l'aparell perquè no el volia sentir mai més. La trucada era de l'empresa on treballava el seu home. La veu del seu cap, entretallada i greu, la informava que havia patit un atac de cor poc després d'arribar a les vuit del matí, que havien trucat una ambulància, que se l'havien endut a l'hospital i que hi anés tan de pressa com pogués. La Poma va donar la clau a la Martina, que havia arribat a l'agència feia una estona, i es va posar a buscar un taxi amb la desesperació clavada als ulls.

Quan la Poma va arribar a l'hospital, el seu home ja era mort. El dia es va ennegrir de cop. I van ser molts els dies negres que van venir després, robats de vida i d'il·lusió.

La Poma va suportar el tanatori i l'enterrament buida per dintre, acompanyada pels seus pares, el seu germà i els amics, que van seguir tot aquell ritual que ella mai no havia viscut en primera persona. Aviat la Poma va començar a pensar que tot era culpa seva, que l'hauria hagut d'escollar més aquell matí, quan el seu home en llevar-se li va dir que no s'acabava de trobar bé, si l'hagués obligat a anar a l'hospital en comptes de fer-li cas a ell, que va assegurar que no era res d'important i que si no li passava quan arribés a l'empresa ja aniria a consultar el metge que tenien allà. L'hauria d'haver obligat a descriure-li amb precisió els símptomes d'aquella molèstia indescriptible que havia començat a notar només de posar el peu a terra, en comptes de minimitzar-la com van fer tots dos perquè qui s'havia de pensar el que havia de venir. Els remordiments només

es van anar esvaint quan el metge del CAP li va confirmar que tot havia sigut inevitable i li va receptar unes pastilles que van ajudar-la a amortir aquells pensaments tèrbols que no duïen enlloc i que no li tornarien mai més el seu home.

La presència del seu home en la vida de la Poma era constant. De dia, s'imaginava que se'l trobaria al lavabo, rentant-se les dents, o que baixaven tots dos amb l'ascensor, o que la vindria a buscar a l'agència de viatges quan hauria plegat, com feia cada vespre. A les nits no podia dormir pensant-se que tot era només un malson, que si allargava la mà hi hauria el seu home ajagut plàcidament a l'altre costat del llit, que respondria a la carícia i l'abraçaria i farien l'amor fins que sortís el sol. A poc a poc, però, la Poma va haver d'anar assumint la crueltat de l'atzar, que sense cap raó li havia pres el company de la seva vida, la injustícia de la naturalesa, que no havia respectat les lleis del sentit comú que deien que era natural la mort d'una persona vella, però no la d'una de jove carregada de projectes de futur. La mort forma part de la vida, li deia el seu pare amb els ulls brillants per les llàgrimes contingudes, hauríem d'estar preparats per acceptar aquesta evidència amb serenitat, però no n'estem, la mort sempre és una sorpresa que ens destrueix, encara que sapiguem que és l'únic final del camí, el final invariable per a tothom. A més, qui ho ha dit que la vida sigui justa? Si el que preval arreu és la injustícia, perquè el país del món on naixem ja ens determina i també ho fan la classe social i la família i les amistats que triarem en el futur. Els arguments del seu pare procuraven consolar-la, proporcionar-li una mica de calma des de la raó, però no pas des del cor perquè era impossible. La Poma va haver d'aprendre a conviure amb la solitud incomparable, amb la pena i la tristesa enganxades com una segona pell, amb la necessitat d'haver d'explicar a la seva filla de tres anys que el seu pare se n'havia hagut d'anar molt lluny i que no podria tornar mai més, encara que la seva absència de cap de les maneres volia dir que ja no les estimava.

La Poma no va eliminar les fotos del seu home que hi havia al menjador, sinó que se les mirava de tant en tant amb la seva filla per mantenir-li en el record la cara del seu pare. Tampoc no va despenjar el barnús de la porta del lavabo ni va llençar a les escombraries el raspall de dents. Parlava amb els seus pares i amb la nena, que era clavada al seu home, com si ell tingués opinió, com si fos possible que entrés en qualsevol moment i els digués hola com si tornés de treballar un dia qualsevol. La Poma sabia que res de tot això no s'esdevindria, però li feia bé pensar en el seu home com una certa presència. A poc a poc, el temps li va anar esmorteint el dolor inaguantable del principi. La pena que abans l'esqueixava per dintre es va anar convertint en tolerable i un bon dia la Poma es va adonar que fins i tot li feia companyia. Acabava de descobrir que el pas del temps no era un enemic que ens deteriora de manera lenta i progressiva, sinó un aliat que ens cura de totes les ferides.

• •